

Божа гора - місце, де ступала Богородиця

Існують святині, про які говорять увесь світ. Утім це аж ніяк не означає, що можна створити своєрідний список чудотворних та особливих місцин, які мали б виключне право на прояви Божої благодаті. Недарма ж бо апостол написав, що Святий Дух витає там, де хоче.

Тож зовсім не парадоксом є те, що святі місця існують не обов'язково на певній «відстані пошани» одна від одної, а часто поряд. Іноді – на виднокраї одна в іншій. Як, до прикладу, Почаївська лавра та монастир у Підкамені. Але сусідить лавра не лишень із Підкаменем, а й із менш відомою загалу (та від цього не менш шанованою серед віруючих) Божою горою, що у селі Великі Бережці Кременецького району на Тернопільщині.

Божу гору в погожі дні можна бачити з лаврської дзвіниці. Видніють куполи Почаєва і з околиць цієї 366-метрової вершини – останця Кременецьких гір, якого від основної їх гряди відділяє долина Ікви. Божа гора ще від княжих часів, із IX-X ст., як вважає дослідник Волинні Володимир РОЖКО, була місцем подвижництва численних монахів. І саме там, ідеться у різних варіантах народних легенд, з'явилася Богородиця й залишила слід від своєї стопи. За однією з таких оповідей (у часи монголо-татарської навали) Матір Божа зійшла на гору та гірко

заплакала над нещастями бідних людей. Диво побачили місцеві селяни, які переховувалися від татар на вершині. Вони захотіли підійти до Богородиці, аби поклонитися їй, та Свята Діва вознеслася на Небо. На місці ж, де вона торкнулася землі, забило чисте джерельце з цілющою водою. Ще одна легенда розповідає, що на Божій горі у давнину стояв оточений кам'яними стінами монастир і якоесь під час чергової татарської навали його оборонцям забракло води. Саме в цей час на скелястій верховці з'явилася Божа Матір, а з-під

місця з'яви потекло джерельце. Богородиця заборонила захисникам торкатися клаптика землі, якою вона торкнулася. Один із вояків не послухався і монастир провалився під землю. А до наших днів з того часу залишився слід від стопи Діви Марії.

І справді, на одній із маківок Божої гори відвідувача зустрічають скелі та печери у них. Одна – природна, але розширена ченцями, а інша – цілковито рукотворна. Печери ці мають міцні двері. В одній із них роз-

ташована каплиця Святої Трійці. На вершині існування печер видають тільки невеличкі димарі від пічок всередині гори – свідчення, що подвижницьке життя у цій місцині триває досі. Ще один доказ – дбайливо доглянуте місце з'яви Богородиці, що на західному краю маківки: над ним стоїть імпровізований синій намет, відкритий до східної сторони – вітв'я, ікони Христа і підставки для свіч просто неба. Люди моляться на Божій горі цілорічно і подеколи біля підніжжя можна побачити ряди автобусів та легковиків.

А от на другій, залісненій, вершині гори стоїть новозбудована церковця, під якою є ще одна печера. Це підземелля розширюють самі паломники.

«Глина тут цілюща, тому ми її і набираємо. Коли мені щось болить, прикладаю до того місця. Біль зникає. Але все треба робити з вірою у Бога», – розповідає одна з прочанок.

Печера «росте». Її глиняно-піщанику стелю вкривають випалені полум'ям свічок хрестики. Підземелля освітлюють тільки свічі – ті, що стоять у ніші біля копії ікони Почаївської Богородиці.

З каменю у склепінні капає вода... «Називаємо ці краплі сльозами Божої Матері», – каже нагля-

дач печери. Чоловік років двадцяти відмовляється називати своє ім'я. Проте охоче розповідає, що воду, яка повільно стікає з каменю у печері, вважають цілющою. Утім зцілень, що сталися на Божій горі, не записують, як це роблять, для прикладу, в Почаєві. Неписаною досі залишається й сама історія цієї пам'ятки.

Відроджувати святину почали після того, як Україна стала незалежною. Облаштували місце, де, згідно із переказами, з'явилася Богородиця і стояв монастир, упорядкували джерело, печери,

а нещодавно збудували дерев'яну церковцю. Паломники йдуть до Божої гори постійно. Але найбільше їх збирається на Переполювання – свято, що припадає на середину періоду між Великоднем та Вознесінням. Тоді на Божій горі служать особливо урочисті літургії.

Володимир МОРОЗ